

Sint-Maarten
algemeen ziekenhuis
emmaüs

OPAT – Thuis therapie met antibiotica

Wat is OPAT?

Je mag naar huis na een opname op een verpleegkundige dienst, maar je hebt nog nood aan een intraveneuze toediening van antibiotica (via een bloedvat) om een bacteriële infectie verder te behandelen.

De verderzetting van deze behandeling thuis gebeurt binnen het zorgprogramma **OPAT**, wat staat voor **Outpatient Parenteral Antimicrobial Therapy**.

Dit betekent dat je antibiotica krijgt via een infuus, een injectie of een elastomeer-pomp, zonder dat je in het ziekenhuis moet blijven.

Wat zijn de voordelen van OPAT?

Een van de voordelen van OPAT is dat je naar huis kunt terugkeren en je dagelijkse activiteiten kunt hervatten (bijvoorbeeld gaan werken of naar school gaan). Door minder lang in het ziekenhuis te verblijven, wordt ook het risico op een bijkomende infectie verminderd.

Wie komt in aanmerking voor OPAT?

De behandelende arts in het ziekenhuis beslist, in overleg met het OPAT-team, of een behandeling met intraveneuze antibioticatherapie thuis voor jou mogelijk is. Zij gaan na of aan alle nodige voorwaarden wordt voldaan. De behandelende arts en het OPAT-team zullen alle aspecten van de behandeling eerst met jou bespreken. Je maakt als patiënt de uiteindelijke keuze of je de intraveneuze antibioticatherapie thuis wil verderzetten. Bij een akkoord via **een schriftelijke geïnformeerde toestemming** zullen de zorgverleners in het ziekenhuis starten met de ontslagregeling. Dit neemt een tweetal werkdagen in beslag vanaf dat je de toestemming hebt gegeven.

Hoe verloopt OPAT?

- De antibioticatherapie wordt gestart tijdens jouw verblijf in het ziekenhuis.
- Als het nodig is, wordt er een speciale katheter geplaatst om de antibiotica thuis veilig toe te kunnen dienen.
- Na ontslag wordt de behandeling thuis verdergezet binnen het OPAT-programma.
- Een thuisverpleegkundige komt bij je langs om het antibioticum toe te dienen via jouw katheter. Dit kan een of meerdere keren per dag zijn, afhankelijk van je behandeling. Heb je al een thuisverpleegkundige, dan zal het ziekenhuis hem/haar contacteren. Heb je nog geen thuisverpleegkundige, dan zal het ziekenhuis een thuisverpleegkundige contacteren en de nodige afspraken maken. Je krijgt een voorschrift voor de thuisverpleegkundige mee bij je ontslag uit het ziekenhuis.
- De thuisverpleegkundige krijgt duidelijke instructies over de bereiding en toediening van het antibioticum.
- Het antibioticum en het nodige materiaal worden bij ontslag uit het ziekenhuis meegegeven door de ziekenhuisapothek (route 981). Bij een langdurige behandeling krijg je niet al het materiaal voor de volledige duur meteen mee naar huis. In dat geval zal je later nog een of meerdere keren materiaal moeten ophalen in de ziekenhuisapothek van AZ Sint-Maarten. Het OPAT-team zal de afhaalmomenten duidelijk met je afspreken.
- Zodra er geen verdere nood is aan een intraveneuze katheter zal de thuisverpleegkundige deze verwijderen.

Wat kost OPAT?

- Het dagelijkse gebruikte toedieningsmateriaal en de antibiotica zijn voor jou kosteloos. Je betaalt wel voor de infuusvloeistof en het (eventuele) gebruik van een elastomeerpomp. Jouw zorgverleners zullen vooraf een schatting maken van de kosten die gepaard gaan met de thuisbehandeling en je persoonlijke aandeel hierin. Als je een hospitalisatieverzekering hebt, raden wij aan het verzekeringskantoor te contacteren. Mogelijk komt jouw hospitalisatieverzekering (deels) tegemoet in de kosten.
- De kostprijs voor de thuisverpleging wordt in België voor een deel gedragen door het ziekenfonds. Voor sommige zorghandelingen dient er remgeld betaald te worden.

Hoe wordt de therapie opgevolgd?

Jouw behandelende arts beslist of en wanneer je op controle moet komen. Dit kan zijn voor:

- een raadpleging
- een bloedafname
- en/of een klinisch onderzoek

Bij de bloedafname worden onder andere de volgende zaken gecontroleerd:

- **Ontstekingswaarden:** om na te gaan of de behandeling goed werkt.
- **Nierfunctie:** sommige antibiotica kunnen de nierfunctie wijzigen.
- **Andere mogelijke neveneffecten van antibiotica,** zoals:
 - o veranderingen in het aantal bloedcellen en bloedplaatjes,
 - o invloed op de leverfunctie,
 - o veranderingen in het kaliumgehalte in het bloed.

Meestal merk je hier zelf niets van. Daarom is deze opvolging belangrijk.

Hoe moet het antibioticum bewaard worden?

- Niet-aangeprikte flacons moeten worden bewaard in de originele verpakking, op een droge en donkere plaats, bij kamertemperatuur (15 - 25 °C) en buiten het bereik van kinderen. Sommige antibiotica moeten in de koelkast bewaard worden. Is dit voor jou van toepassing, dan zal je hierover tijdig geïnformeerd worden. In dat geval voorzie je het best een koelbox voor het ophalen en vervoeren van de medicatie.
- Antibiotica-oplossingen worden altijd vlak voor de toediening bereid door de thuisverpleegkundige.

Thuisomgeving

Het is belangrijk dat je je thuis comfortabel voelt voor de toediening van de antibiotica. Daarnaast moet de ruimte ook voldoende hygiënisch zijn zodat de thuisverpleegkundige op een veilige en correcte manier kan werken. We raden daarom aan met volgende tips rekening te houden:

- Voorzie een ruime plaats waar je comfortabel kan plaatsnemen.
- Zorg ervoor dat deze ruimte proper is door deze geregeld te poetsen en het werkoppervlak zorgvuldig te reinigen.
- Voorzie eventueel een onderlegger voor de thuisverpleegkundige, omdat sommige geneesmiddelen vlekken kunnen achterlaten bij morsen.
- Voorzie een ophangstelsel voor het infuus. Een infuusstander kan gehuurd worden bij de mutualiteit. Indien dit nodig is, laten de zorgverleners dit weten.
- Houd huisdieren weg uit de ruimte tijdens de toediening van de antibiotica.

Afvalverwerking

- Lege glazen flacons van geneesmiddelen zijn recycleerbaar en mogen dus met de selectieve glaszameling worden meegegeven. De inzameling en verwerking van injectienaalden gebeurt via een naaldcontainer, die via de thuisverpleegkundige wordt meegenomen en verwijderd wordt via het klein gevaarlijk afval. Als de naald van de spuit kan worden gescheiden, mag je de lege spuit wel met het gewone huisvuil meegeven, samen met lege infusen, pompjes en infuusleidingen.
- Heb je op het einde van de therapie nog halfvolle of volle flacons en/of halfvolle of volle elastomeerpompen met antibiotica thuis, dan dien je deze terug te bezorgen aan de ziekenhuisapothek (route 981). Deze mogen niet toegevoegd worden aan het huishoudelijk afval. Ook het resterende, niet-gebruikte materiaal kan terugbezorgd worden aan de ziekenhuisapothek. In functie van de bewaring thuis en de conditie van het materiaal wordt bekeken of er voor jou een herberekening van de kosten met betrekking tot het materiaal kan gebeuren, met aanpassing van jouw factuur.

Welke mogelijke bijwerkingen kunnen optreden?

- Niet iedereen ervaart bijwerkingen. Het optreden van bijwerkingen zegt niets over het effect van de behandeling.
- Contacteer je (huis)arts of (thuis)verpleegkundige bij vragen of onzekerheden.
- Mogelijke bijwerkingen zijn onder andere:
 - o maag- en darmklachten: diarree, misselijkheid, braken
 - o hoofdpijn of slapeloosheid
 - o verwardheid, onrust of spiersamentrekkingen
 - o aderontsteking: roodheid, pijn of zwelling ter hoogte van de katheter
 - o huiduitslag of jeuk

Wat met andere medicatie?

- Meld aan je ziekenhuisarts en ziekenhuisapotheker welke andere geneesmiddelen je gebruikt. Dit geldt ook voor vitaminen, kruidenpreparaten en voedingssupplementen.

Enkele belangrijke adviezen

- Meld altijd als je in het verleden een allergische reactie hebt gehad op antibiotica.
- Bij tekenen van een allergische reactie (zoals huiduitslag, jeuk, benauwdheid, zwelling van lippen, tong of keel) moet je onmiddellijk naar spoedgevallen, bel indien nodig 112.
- Krijg je ernstige of aanhoudende diarree, zelfs na het stoppen van de behandeling, verwittig dan je huisarts.
- Meet regelmatig je lichaamstemperatuur, bij voorkeur elke dag op hetzelfde tijdstip (bijvoorbeeld 's avonds).

Wanneer en met wie moet je contact opnemen?

Ga naar de spoedgevallendienst:

- bij koorts hoger dan 38 °C of bij hevige rillingen
- bij tekenen van een allergische reactie

Contacteer je huisarts:

- bij tekenen van een nieuwe infectie (koude rillingen, hoofdpijn, keelpijn, buikpijn, branderig gevoel bij het plassen)
- bij mogelijke bijwerkingen van het antibioticum zoals ernstige diarree, huiduitslag, (milde) allergische reacties of bloedingen

Contacteer je thuisverpleegkundige:

- bij problemen met de katheter zoals pijn, roodheid, zwelling, warmte of lekkage

Nuttige contactgegevens

OPAT-team AZ Sint-Maarten

- Telefoon: 015 89 15 16 (bereikbaar op werkdagen van 9 tot 17 uur)
- E-mailadres: opat.azsintmaarten@emmaus.be (je vraag wordt zo snel mogelijk beantwoord, maar dit kan tot 48 uur duren. Deze mailbox wordt niet gelezen tijdens het weekend.)

Spoedgevallen AZ Sint-Maarten

- Telefoon: 015 89 20 90 (enkel te bellen buiten de werkuren of in het weekend/ feestdagen)

AZ Sint-Maarten
Liersesteenweg 435
2800 Mechelen

tel. 015 89 10 10
azsintmaarten@emmaus.be
www.azsintmaarten.be

© vzw Emmaüs - AZ Sint-Maarten

Overname van deze tekst en/of illustraties voor commerciële doeleinden of voor gebruik in een publicatie is enkel mogelijk na toestemming van de directie van AZ Sint-Maarten. In ieder ander geval moet de bron vermeld worden.

vzw Emmaüs - Edgard Tinellaan 1c - 2800 Mechelen
RPR Antwerpen-Mechelen - BE 0411.515.075

NB242 17-06-2026